Bidestveanîna mafên neteweyî yên gelê Kurd di çarçoveya Îranek Demokratîk û Federalî de

Hejmar: 70
31'ê Tebaxê
Buha: 150 Tûmen

agiri

Rojnameya panzdehrojî ya siyasî, çandî û giştî

Partiya Demokrat ya Kurdistana Îranê diweşîne

Kampayna Komkirina Îmzayan Li Dijî Serbestberdana Berwext Ya Terorîstên Îranî

Birayr e terorîstên Komara Îslamî ya Îranê ku sala 1992'an rêberên Kurd şehîd kirin, berwext serbest werin berdan. Hûn dikarin lînka jêr bitikînin û bi zêdekirina navê xwe tevlî lîsteya neraziyên azadkirina terorîstên Komara Îslamî ji aliyê Dadgeha Almanyayê bibin.

http://www.petitionspot.com/petitions/Mykonos

ÎRAN Bİ ÊRÎŞÊN SER SÎNOR ÇI DİŞOPÎNE?

Dema 4 heftiyan dibe ku hêzên Îranê bi heceta hebûna hêzên dijwar ên Îranê ên niştecih li herêma Kurdistanê, bi top û bombeyan êrîşên berfireh dike ser sînorên Herêma Kurdistanê. Ev êrîşa Îranê yê bûye sedema alozî, zext û ziyan û xisaran.

Hêjayî gotinê ye ku Karbidestên Herêma Kurdistanê û nemaze xelkê Kurdistanê ev kiryara rejîma Îranê bi tundî şermezar kirin û nerazîbûna xwe dane eyanê. Herwiha Hikûmeta Îraqê jî nameyeke nerazîbûnê pêşkêşî Îranê kir û topbarankirina hêzên leşkerî yên Îranê bo ser sînorên Herêma Kurdistanê û binpêkirina serweriya axa Îraqê hesibandin û ev kiryara rejîma Îranê bi awayekî tund rexne kir.

Ebdula Gul Bû Serkomarê Turkiyê

Berendamê Serok Komariyê yê AKP'ê, Ebdula Gul di tûra sêyem a hilbijartinên Serok Komariyê de, 339 deng wergirt û bû Serok Komarê nû û yê 11 yê Turkiyê. Ji bo tûra sêyem pêdiviya berendaman bi 276 dengî hebû.

Lê hêjayê gotinê ye ku hilbijartina wî weke yekemîn Serok Komarê Olî di dîroka 80 saliya dewleta Turkiyê de bû bi hegera nerazîbûna xurt ji aliyê Serok Erkan û Sekolarîstên nava Turkiyê. Parlemanterên serbixwe yên Kurd jî bi hegera siyasetên gemar û çewt yên Gul derheq doza Kurd bi nîşana nerazîbûnê dengê vala avêtin sindoqên dengdanê.

Renge Sipaha Pasdaran A Îranê Bikeve Nava Lîsta Rêxistinên Terorîstî

Li gor jêdarên nûçegehaniya Amerîkayê, ji aliyê vî welatî ve biryar hate dayîn ku rêxistina Sipaha Pasdaran a Komara Îslamî a Îranê bikeve nava lîsteya rêxistinên terorîstî yên Wezareta Karê Derve ya Amerîkayê.

Qirar e rêxistina han bi hegera desttêverdan û pêkanîna alozî û têkdana tenahiyê di welatê Îraq û Efxanistanê de û herwiha pêwendî û alîkarîkirin bi rêxistinên terorîstî yên Rojhilata Navîn re, di nava lîsteya rêxistinên terorîstî yên Wezareta Karê Derve ya Aerîkayê cih bigire.

Hêjayê gotinê ye ku 43 sazî û rêxistin weke rêxistinên terorîstî di nava lîsteya Wezareta Karê Derve ya Amerîkayê de cih girtine ku tora El Qaîde û rêxistina Mucahidîn Xelq a Îranê di nava wan de tên xuyakirin.

12 Partiyên Kurdistanê Êrîşên Îranê Derheq Hikûmet Û Zahmetkêşên Kurdistanê Şermezar Kirin

Daxuyanî

Ev du hefte ye, Komara Îslamî a Îranê, bi bahaneya ku hinek dijberê xwe li ser tixûban hene, hêzeke mezin aniye ser sînor. Her wisa Supaha Pasdarên Îranê, daxuyaniyek belav kiriye û têda gefa gundiyên ser sînor xwariye. Di belavoka Supaha Pasdaran da, ji gundiyan tê xwastinê, ji bona ku nekevin ber topbaran û katyoşabaran û bombebarana hewayî, mal û zeviyên xwe bi cî bihêlin. Paş gefxwarina hanê, Komara Îslamî a Îranê, di 23'ê meha Tebaxa sala 2007'an da dest bi topbaran û bombebarankirina Ji aliyê din Komara Îslamî a Îranê bi êrîşa xwe ya leşkerî û topbaranê va, dijberiya xwe derheq Kurdên hêla dinê ya sînoran eşkere dike û dibe sedema şewitandina wan zevî û baxan, ku gundiyan paş ruxana rejîma Saddam, bi keda xwe avadan kiri bûn. Zêvî û baxên li ser sînorê carekê dinê bi alava çekên rejîma Komara Îslamî ve têne şewitandinê.

Em êrîşa han ya neheq mehkûm dikin û hemderdiya xwe pêşkêşê gundiyên vê herêmê dikin. Em ji Rêxistina Neteweyê Yekbûyî, ji welatên demokrat, ji rêxistin û saziyên mirovdost, ji hemû azadîxwazên cîhanê daxwaz dikin ku li hemberê êrîşa hanê bêdeng nebin, zext bikine li ser

Ji ber topbarana sinorên Herêma Kurdistanê xelkê gundan neçar mane, ku mal û zeviyên xwe bi cî bihêlin

Herêmên Xinêre Lolan, Qendîl, Başmax û çend heremên din yên li ser tixubê kiriye. Di encama topbaran û bombebarana han da, hinek xelkê gundan neçar mane, ku mal û zeviyên xwe bi cî bihêlin. Gellek zirarên malî heta ziyanê canî li gundiyan ketiye.

Ev cara yekê nine ku gundiyên li ser tixûbên Kurdistanê dikevine ber êrîşa dijminên neteweya me. Komara Îslamî di sala 1992'an da jî, bi top û katyoşayan êrîş kiribû ser herêma tixûbên Qendîlê. Ji ber êrîşa han gellek gundiyên vê herêmê avare û derbeder bûn. Rejîma BeeS jî di dema desthilatdariya xwe da, hezaran gundên Kurdistanê wêran kir û dehan hezar kes jî bûne qurbanên Enfalan.

Komara Îslamî a Îranê, bi vê karê xwe ya dijîmirovî, nîşan da ku qîma xwe tenê alozkirina tenahiya Îraqê bi piştgirîkirina terorîstan ve, nayne. Destê xwe di kar û barên vî welatî da verdide. rejîma Îslamî a Îranê, daku hêzên êrîşker û cinayetkar ên xwe ji tixûban bikşîne û dev jê topbarana herêma han berde.

26.08.2007

Partiya Demokrat a Kurdistana Îranê

Partiya Sosyalîsta Kurdistan-PSK

Partiya Demokrata Kurdistanê-PDK (Bakur)

Partî Demokratê Kurd Li Sûriyê (Elpartî)

Partiya Pêşverûya Demokrat a Kurd Li Surî

Partiya Yêkitî Demokratê ya Kurd Li Sûriyê

Partiya Welatparêzên Demokratên Kurdistan-PWD

Partiya Azadî ya Kurd Li Sûriyê

Partiya Yekîtiya Kurd Li Sûriyê

Rêkevtina Demokrat a Kurd li Sûriyê

Partiya Azadiya Kurdistanê-PAK

Rêxistina Xebata Kurdistana Îranê

Li Navenda 3 Ya Kurdistanê Jî 62'emîn Salvegera Avabûna PDK Îranê Hate Pîrozkirin

Dîmenek ji Dîmenek din ji beşdarên cejna 62 saliya PDK Îranê li Navenda 3 a Kurdistanê

Demjimêr 18:30'ê piştî nîvroya roja 26.05.1386(17.08.2007)'an, bi hinceta 25'ê Gelawêjê, 62'emîn salvegera avabûna PDK Îranê, li Navenda 3 ya Kurdistanê, rê û resmek birêve çû.

Rê û resm bi sirûda neteweyî ya "Ey Reqîb"ê û ragirtina deqîqeyekê bêdengiyê ji bo bibîranîna canê paqij ê Şehîdên Kurdistanê, dest pê bû.

Piştre Mihemedsalih Qadirî, endamê Komîteya Navendî ya PDK Îranê û berpirsê

Mihemed Salih Qadirî, Endamê Komîteya Navendî ya PDK Îranê

Navenda 3'ê ya Kurdistanê, peyamek pêşkêş kir.

Di doma rê û resmê de Têmûr Mistefayî, endamê Polîtbîroya PDK Îranê, çend gotinek pêşkêşî beşdaran kirin.

Aliyên din ên rê û resmê di çend sirûdan ji aliyê koma hunerî ya navenda han û sitranekê û çend gotinên xweş ji aliyê hunermend Fetah Sebzewarî ve, hatibûn xemilandin.

Hêjayî gotinê ye ku çend peyamên pîrozbahiyê jî ji aliyê partî û rêxistinên Kurdistanî ve di vê rê û resmê de hatin pêşkêşkirin.

Dîmenek din ji beşdarên cejna 62 saliya PDK Îranê li Navenda 3 a Kurdistanê

Birêz Hesen Şerefî Di Hevpeyvîneke Tevî Weşana "Kar-online"ê De:

"Xelkê Îranê Bi Xwe Opozîsyona Rasteqîn Ya Rejîma Komara Îslamî Ne"

Weşana "Karonline" ku Rêxistina Fedayiyên Gelê Îranê(Piranî) çap dike, hevpeyvînek bi rêzdar Hesen Şerefî, Cîgirê Sekreterê Giştî yê PDK Îranê re pêk aniye ku deqa vê hevpeyvînê roja 31.07.2007'an belav kiriye.

Di vê hevpeyvînê de hin mijarên rojev û girîng ên Kurdistan, Îran û herêmê ketine berbas ku li vir em deqa wê hevpeyvînê bi Kurmancî diweşînin.

Wergeran bo Kurmancî/ Azad Kurdî

K"ar-online": Birêz Şerefî! Em spasiya we dikin bona pejirandina vê hevpeyvînê bi "Karonline"ê re.

Her wekî hûn dizanin di çend mehên borî heta niha, di navbera hêzên opozîsyonê de hindek neronî li dor helwêstên PDK Îranê çê bûye ku hindek ji medyayan belav kiriye. Me tevî we wekî Cîgirê Sekreterê Giştî yê PDK Îranê û berdevkê partiyê pêwendî girtiye û hatine xizmeta we daku hûn li ser van xalên ku neron û zelal in û helbet di destpêkê de nirxandineke we li ser rewşa giştî a welat, dubarebûn û tundtirbûna serkut û çewisandina neraziyan û erk û wezîfeyên Opozîsyonê biaxivin.

H.Şerefî: Ez jî sipas dikim ku we ev derfete da min ku siyaset û helwêstên PDK Îranê bixim berbas.

Bi baldan bi tevgera nerazîbûnên çend mehên derbasbûyî heya niha, hûn rewşa giştî a welat çawa dinirxînin? Gelo em dikarin ji çawantiyek nû ji daxwazên xelkê ji bo xwestekên demokratîk di Îranê de qise bikin?

B: Meş û tevgerên nerazîbûna xelkê li dijî siyaset û kiryarên rejîmê her ji yekemîn rojên hatine serkar a Komara Îslamî bi awayekî helwestî û car car ji aliyê beşek ji xelkê Îranê ve berdewam her hebûye, nemaze li Kurdistanê di asteke berfireh û bi awayekî micid û herdemî di holê de bûye. Lê di van salên dawiyê de ku xelkê cih û herêmên din ên Îranê jî nasyariyek zêdetir ji kakil û cewhera kevneperestî û kiryarên dijî mirovî yên Komara Îslamî bidest xistiye, bi heman radeyê jî asta nerazîbûnan berfirehtir û tevalî bûye ku di van mehên borî de me mînakên van meş û tevgerên nerazîbûnê dîtin.

Çiqas radeya xuyakirina nerazîbûnan berfirehtir bûye, serkut û qirkirina xelkê ji aliyê rejîmê ve jî kûr û berfirehtir bûye û tundiyek zêdetir bi xwe ve dîtiye ku pêla mezin ya girtin û binçavkirina azadîxwazan, rojnamevan û parêzerên mafên mirovan li Îranê di çend mehên borî de parek ji vê liv û tevgeriyana tund û dijwar ya rejîmê li dijî xelkê Îranê ye. Serbarê ew hemû tundî û dijwariyên ku rejîm li dijî xelkê Îranê encam dide, em mêze dikin ku xelk bêtir li ser xwestek û daxwazên demokratîk ên xwe îsrarê dikin. Di rastî de em dikarin bibêjin ku xelkê bi dilêrî û netirsiyeke zêdetir û ronî û zelaliyeke balkêş gav avêtine nav qada xebat li dijî rejîmê de. Lewra berfirehbûna pêlên nerazîbûnan û tevgerên nîşandana nerazîbûnê ji aliyekê û biwêrî û cangorîtiya xelkê di berengarîkirin tevî rejîmê û kirîz û qeyranek ku rejîmê bixwe bi civaka cîhanî re pêk aniye ji aliyê din ve, rewş û delîveyek baştir û çêtir di xebat li dijî rejîmê de tîne holê ku awayê mifahwergirtin ji vê qonax û rewşa nû li bibandorbûna vê bizava nîşandana nerazîbûnê ya xelkê cihê baldanê ye.

Siyaseta ku hikûmetê di liv û riftarkirin tevî tevgerên xuyakirina nerazîbûnê ya karker, xwendkar, jin, çalakên siyasî û neteweyî, rojnamevan û nivîskaran girtiye pêşiya xwe, heta çi qasekê dikare bandorê li ser pêvajoya xebatê bike?

B: Renge siyaseta serkut û bikaranîna tund û tûjiyekê ku rejîmê li dijî tevgerên nîşandana nerazîbûnê ya kedkar, xwendekar, jinan, rojnamevan, çalakên mafên mirovan û

xebatkarên neteweyên Îranê girtiye ber xwe, bikaribe bo heyamekê û bi awayekê demkî li ser hindek ji liv û tevgerên xuyakirina nerazîbûnê bibandor be, lê bi erxayîn ve em dikarin bibêjin ku nikare li ser pêvajoya xebata giştî bi tevahî bandor hebin. Ji ber ku heke tund û tûjiyeke wiha bikaribe li ser pêva

joya giştî ya xebatê bi tevahî bibandor be, bi baldan bi 28 salan serkut û qirkirina berdewam ya xelkê û bikaranîna kirinên herî xurt ên dijî mirovî dijberî xelkê Îranê, nediviya me niha tevgerên nerazîbûnan û xebat li dijî rejîmê bidîtiban. Eva di demekê de ye ku ev liv û tevgerene û xebata xelkê zêdetir xurt bûye û rejîm bi awayekî micid yê xistiye tirs û xofê.

Yek ji çavkaniyên tevgerên nerazîbûnê, pirsa neteweyî û xebata Kurd, Azerî, Belûç, Ereb û wd... ji bo bidestveanîna wekheviya hiqûqî ye. Ew doze heya çiqasekê tevî xebata girûp û destekên civakî ên welat peng bûye? Gelo rewş û delîveya hevgirtinê çê bûye?

Pirsa neteweyî ya gelên Îranê yek ji dozên herî girîng ên welatê me ye. Xebata neteweyên Kurd, Azerî, Belûç, Ereb û neteweyên din yên Îranê ji xebata siyasî ya kom û girûpên din yên civakî bona bidestxistina demokrasiyê û berçavgirtina mafê mirovan ne tenê cuda nîne, belkî bi awayekî ji hev neveqetiyayî pêk ve zeliqandî ne. Bêy misogerkirina demokrasiyê û berçavgirtina mafên mirovan di Îranê de, mafên neteweyî yê neteweyên Îranê jî, demokrasiya rasteqîne û liberçavgirtina mafê mirovan misoger nabe. Di vê derheqê de, rastbêjî, selimandin û pejirandina rastiyên têkildar bi welatê me Îranê, dikare alîkarî û rê hêsaniyê bona hevgirtina zêdetir di pêvajoya xebatê de bike.

Bi baldan bi rewşa giştî a welat, xelk bi peljenî(hesasiyetê)ve ji tevgeriyanên hikûmetê bi Amerîka re dinêrin, her ji ber vê biha û nirxê ve jî her cure derbirîna dîtin û nêrînên hêzên Opozîsyona Îranê û awayê pêwendî û liv û lebata wan tevî dewleta Amerîkayê ji xelkê re cihê baldanê ye. Bo mînak têkiliyên hizbê bi Amerîkayê re û dijkiryarek ku PDK Îranê li hember siyasetên Amerîka li herêmê de digire pêşiya xwe. Nameyek ku Sekreterê Giştî yê Partiyê ji bo Corc Buş nivîsand û hevpeyvîna we tevî "News Max"ê ji nimûneyên wan karan in ku hin pirs di vê derbarê de çê kirine. Ewa ku di wê hevpeyvînê de heta çi qasekê gotinên we bi rast û dirustî hatine wergerandin bi cihê xwe, lê heya vê demê ku nehatibin serastkirin, xwendevan ji xwe dipirsin meram ji wê gotinê ku "Heke Dewletên Yekbûyî yên Amerîkayê gavên hêrişbertir li hember Îranê bavêje, 4 milyon Kurdên Îranê dê piştgiriyê bidin Amerîkayê" çi ye? Bi ferza vê yekê ku ew hevoka ku ji aliyê ve hatiye gotin tenê aliyê şirove, dahûrandin û nirxandinê be, siyasetek ku partiya we li ser bingeha vê nirxandinê digire pêş xwe çi ye? Di daxuyaniyeke hevbeş de ku ji aliyê çar rêxistinan ve hatiye belavkirin û partiya we û ya me ji wajokerên wê ne, bi eşkere tevî êrîşa leşkerî ya dewleta Bûş bo ser Îranê dijberî hatiye kirin. Gelo helwêstên we di vî warî de guhartine?

PDK Îranê di heyamê zêdetir ji 60 sal xebatê de, selimandiye ku parastina serxwebûna siyasî û biryardana xwe bi dana nirx û bihayên herî zaf û giran ji pirensîp û usûlên neguher ên xwe dizane û li ser vê baweriyê ye ku mana partiyê di girow û benda parastin û ragirtina pirensîpeke wiha de ye. Partiya me wekî partiyeke xwedî derbasbûyiyeke limêjîn, biezmûn û bibandor di xebat li dijî Komara Îslamî û bi bihagiranî û pirestîjekê ku di nava kom û komeleyên navneteweyî û di nav rêxistinên siyasî ên derve û Îranê de heye, di warê dîplomatîk ve tevî piraniya saziyên navneteweyî û rêxistinên sivîl û heta hinek ji welatan yek ji wan Amerîka têkilî û danûstandin heye. Nameya Sekreterê Giştî yê partiyê bo cenabê Corc Buş û pîrozbayîkirina wî bona hilbijartina dubare ji bo Serok Komariyê tenê di çarçoveya azîn û usûlên dîplomatîk de hatiye encamdan.

Derbarê gotinên xwe jî tevî "News Max"ê, divêt ez bibêjim ku bi awayekî giştî bas hatine tevlihevkirin. Ewa ku min gotiye û di hevpeyvîn bi beşa Farsî ya televîzyona "TISHK"ê û bernameya "Mîzgêrdî ba şoma" (Dormêzek bi we re) ji Dengê Amerîka re, min tekez li ser wan kiriye, tu pêwendiya wê bi Îran û Kurdistana Îranê nine. Pirs têkildar bi hebûna Amrîka di Îraqê de bû, min got û careke din dubare dibêjim û tekezê li ser dikim ku Îraq ya xelkê Îraqê ye û serweriya wê jî ya Îraqê ye, Amrîka bi her hecet û mihaneyekê û bi her armancekê hatibe Îraqê û li wir hazir bûye, divêt zû yan dereng vî welatê bicî bihêle, lê ez li ser vê baweriyê me û niha jî wisa difikirim ku bi bilez çûne derve ya hêzên Amerîka û hevalbendan ji Îraqê, beriya vê çendê ku dewleta Îraqê xwe

bikare tenahî û ewlekariya welatê xwe pêk bîne, rewşa Îraqê pir aloztir û xerabtir dibe ji vê yekê ku heya niha hebûye. Ji ber ku ev yek dê destê welatên cîran, Îran, Tirkiye, Sûriye û welatên Erebî ji bo destavêtin di kar û barên hundir yên vî welatî vala û vekirîtir bike. Welatên ku ne dikarin tenahî û ewlekariya xelkê Îraqê bibînin û ne çêbûn û cihgirbûna demokrasiyê di vî welatî de mêze bikin. Heke armanca min ji van gotinan, Kurdistana Îranê ba, bi tu awayî min qala 4 milyon kesan nedikir, ji ber ku nifûsa Kurdan li Îranê du hemberî wê hejmarê ye.

Li dor êrîşa leşkerî ya Amerîkayê bo ser Îranê jî, min çend caran gotiye tu Îraniyek bi çi awayî hez û hêvî nake ku welatê wî/ê bikeve ber êrîşa welateke biyanî û welat tevî ziyan û xisara canî û malî berbirû be.

Karê hiloşandina rejîma Komara Îslamî divêt bi destê Îraniyan bi xwe bihê encamdan. Di wê hevpeyvînê de ji gavên hêrişbertir qiseyek nehatiye kirin, lê min gotiye ku zext û givaşa civaka cîhanî bo ser rejîma Komara Îslamî dikare pêşiya bidestxistina çekên Etomî û binpêkirina mafê mirovan bigire. Lewra siyaseta PDK Îranê derheq êrîşa leşkerî ya Amerîkayê bo ser Îranê nehatiye guhertin û bi naveroka wê daxuyaniyê ku di vî warî de hate derkirin, pêbend be.

Ez bi pêwîst dizanim vê yekê jî zêde bikim ku ji bo PDK Îranê ku di çeper û meydana piratîk û bikiryar a xebat li dijî dîktatoriya Komara Îslamî de ye, vêc û qazancê xelkê û neteweyên Îranê li serweyî hemû tiştekê de ye û çi demekê qazanc û berjewendiya xelkê Îranê bi sedema dijminatî bi welatekê re yan pêwendî tevî welateke din, gorî nekiriye û di vî warî de xwediyê derbasbûyiyeke tejî rûmetî û serbilindî ye.

Bêguman cihwarê partiya we tevî aliyên din yên siyasî biferq e. Hêzên we piranî di herêmê de ne ku di rastî de li wir Arteşa Amerîkayê bi awayekî rasterast amade ye. Bi baldan bi van faktorane, hûn dikarin pênaseyekê li dor têkiliyên PDK Îranê tevî Amerîka ji me re bikin û bibêjin ev pêwendî di çi çarçoveyekê de ne?

Rast e ku beşek ji organ, binke û saziyên partiya me di Kurdistana Îraqê de ne, lê bi sedema hebûna Hikûmeta Herêma Kurdistanê û hebûna tenahiyeke berbiçav li gor herêmên din ên Îraqê, hebûna Amerîka di vê deverê de bi qasî herêmên din yên Îraqê xuya nake. Lê serbarê vî halî jî divêt bibêjim ku beriya Amerîkiyan jî, em her li wir bûn. Cihek ku dîktatoriya Îraqê sî û bandora xwe xistibû ser hemû Îraqê de û xurttir ji hemû cihekê bi ser Kurdistana Îraqê de. Sedam û rejîma wî sernixûn bûn û pêwendiyên wî bi awayên cuda kifş û eşkere bûn. Me dît ku Partiya Demokrat çawa serbilindane hate derê, niha jî ez bawer im û bi hitbar û piştrastiyê ve dibêjim ku derheq hebûna hêzên Amerîkayî li herêmê û têkiliyên partiya me bi Amerîka re, rûmetek din dê bi şanazî û serbilindiyên partiyê zêde bibe.

Dewleta Bûş ji ber ku biryara ji holê rakirina Sedam dabû, li dor Îraqê dest da Opozîsyon çêkirinê. Ev pirs kêm û zêde di nav hinek ji civînên nêzîk bi Neokanan derheq Îranê jî di holê ye. Raya we di vê derbarê de çi ye?

Opozîsyon çêkirin ne kareke durust e û ne ji şerkevtinê nêzîk dibe. Di destpêkê de Amerîka li Îraqê li ser kesên wek Opozîsyonê hesab vekiribû ku di piratîk û kiryar de ne nifûzeke pêwîst û ne rûçikeke bawerpêkirî di Îraqê de hebûn. Renge yek ji sebebên pirsgirêkên niha ên li Îraqê her eva bin. Lê nabe ev rastiye bihê red û mandelkirin ku di Îraqê de Opozîsyona rasteqîne bi derbasbûyiyeke dûr û dirêj li dijî hikûmeta Sedam hebû ku partî û rêxistinên Kurd û Şîî li serweyî wan de bûn.

Opozîsyon çêkirin ji bo Îranê jî rê bo tu cihekê nabe û çêkerên Opozîsyonê jî nagihîjin tu encamekê, zêdebarê vê yekê, xelkê Îranê xwe Opozîsyon û dijberên rasteqîn yê rejîma Komara Îslamî ne û hêzên rastîn yên opozîsyonê jî baş nas dikin, lewra naçin bin barê desthilata opozîsyoneke dasepandî de.

Hin nûner ji partiya we di civîna Parîsê de amade bûn û di komîsyonekê ku derbarên pirsên neteweyî çê bibû, beşdarî kirin. Di rapora Dengê Amerîka û raporên din de ji we wekî yek ji hêzên beşdar di vê civînê de hate baskirin. Gelo PDK Îranê di civîna Parîsê de weke mêvan hazir bû yan weke endam? Heke wekî mêvan beşdarî kiribû, çima partiyê ev rapor bi derew dernexist? Hûn beşdariya hinek ji nûnerên partiya we di wê komîsyonê de çawa şirove dikin?

Şanda nûneriya PDK Îranê di civîna Parîsê de wekî mêvan amade bû. Serperestê şanda nûneriya partiya me di axavtinên xwe di vê civînê de beriya gotina her basekê, li ser mêvanbûna heyeta PDK Îranê di vê civînê de tekez kir. PDK Îranê di çarçoveya ronkirina xwestek û helwêstên xwe de, gotûbêj û diyalogê tevî her kes û girûpekê bi kareke hewce dizane, lê alîkarîkirin bi her partî, rêxistin û girûpekê bi baweriya wê partî, rêxistin yan desteyê bi demokrasiyê bi wateya xwe ya rastîn û bawerî bi mafên neteweyî yên neteweyên Îranê ve girê dide. Lewra amadebûna şanda nûneriya partiyê di her civînekê de yan bi her partî û rêxistinekê re nahê maneya hevgirtin an alîkariya hizbê tevî wan.

Mijara din bo pirsa neteweyî û Îrana yekparçe(wahid) vedigere. Pirsa neteweyî li serweyî bernameyên we de ye. Bîr û nêrîna we li ser Îrana yekparçe çi ye? Gelo partiya we her wekî berê daxwaza çareseriya demokratîk a pirsa neteweyî di çarçoveya Îranek yekgirtî de ye? Hûn dizanin di nava çalakên neteweyî de, hez û eleqeyek heye ku dixwaze herêmên neteweyî ji Îranê veqetin. Partiya we bi vê xwestekê re çawa tevdigere?

Li ser Îrana yekbûyî pir tê axavtin û her yekê zehniyetek ji vê pirsê heye. Hinek di bin navê Îrana Aryayî dixwazin Îraneke yekparçe ji yek netewe û yek zimanî nîşan bidin. Di demekê de, ne hemû Aryayî Îranî ne û ne tev Îranî Aryayî ne. Hinek ji ber demargijiya bêrade Farsan bi netewe nahesibînin, bi wê wateyê ku ew li serweyî netewe ne, li hember de neteweyên din ên Îranê bi netewe nizanin û bi armanca biçûkkirina wan navê **Qewm** li ser wan didanên. Yanî Fars li gorî wê ramanê û neteweyên din jî ji dîtineke din ve netewe nînin. Heke ev fikr û hizre çê bibe ku tune ye, di rastî de welatê me welatekî bê netewe ye û di demekê de ku her yek ji zimanê neteweyên din ên Îranê zimanê dayîkê yê hemû wê netewê ye.

Zimanê Farsî ku zimanê têkilî û nîştimanî yê hemû Îraniyan e, çi yek ji neteweyên Îranê ne xwediyê wî zimanî ne. Em Îranê bi welateke pirnetewe dinasin. Îrana hevgirtî û yekperçe ku em dixwazin, Îraneke ku ya tev netewên Îranê be. Îraneke demokratîk û Federal ku têde mafê neteweyî yê neteweyên Îranê ewle û hatibe dabînkirin û gişt neteweyên Îranê di rêvebirina wê de beşdar bibin.

Demokrasî û dabînkirina mafên neteweyên Îranê ewle û garantiya hevgirtin û yekperçebûna Îranê ye. Yekbûneke dilxwaz û yekperçeyiyeke li ser bingeha rizamendiyê, ne yekbûnek e bi serweriya yekê û bindestkêşana neteweyên din ên Îranê bi zora sernîze û xencerê. Partiya me herdem xwestiye ku pirsa neteweyan di çarçoveya Îranê de bi awayekî demokratîk û aştîxwazane çareser bibe. Her partî û rêxistinek li hember siyaset û kiryarên xwe dikare bersivder be.

Vê yekê jî bibîr tînim ku hinek ji dijberên federalîzmê hin mijar û nivîsaran dinivîsînin ku di vê derheqê de min qiseyek nine, lê di nivîsarên xwe de ji hevbîrên xwe daxwazê dikin ku tevlî wan bibin û ji bo neteweyên Îranê û federalîzmxwazan rewşekê biafirînin ku wan bitirsînin. Ev deste bi wê qasê ku ji rastiyên niha yên Îranê bêxeber in, vê yekê jî fêm nakin ku heke PDK Îranê û federalîzmxwaz û xebatkarên din yên rêya misogerkirina mafên neteweyî yên gelên Îranê di bin bandora rerwşa nedurust yan êrîş û buxtanên bi vî awayî bitirsin, Komara Îslamî bi serkut, komkujî û îşkenceyê di heyamê 28 salên derbasbûyî de dê bigihîştina van armancane û zehmeta karek wiha nedida van birêzane.

Veqetiyan û cudabûna di nav partiyê de heta çi radeyekê li ser şiyan û karînên partiyê ji bo pêşveçûna bernameyên wê bibandor bû? Gelo delîveya destpêkirina gotûbêjan ji bo hevgirtinê heye? Çawa hûn dikarin serbarê cudabûnê beriya tundtirbûn û dubarebûna nexweşî û pirsgirêkan bigirin?

Ragehandina cudabûna taqimek ji Kadr û Pêşmereyên berê yên partiyê ji PDK Îranê, kiryareke dilxweşker nebû û nine û hewleke erênî nahê hesibandin. Lê vî karî bandoreke wisa li ser şiyan û karînên partiyê ji bo pêşveçûna bernameyên wê nedaniye. Derheq vegeriyana wê taqimê bo nava refên partiyê, her di wê demê de ku em nikarin red û mandel bikin, lê di rewşa niha de delîveya kareke wisa nahê dîtin. Lê heke ev girûpe naveke din ji bilî navê **Partiya Demokrat ya Kurdistana- Îran** ji xwe re hilbijêrin, serbarê cudabûnê, ji asta nexweşî û arîşe û pirsgirêkan kêm dibe û rewş û delîveya alîkariya nêzîk jî dê were holê.

Çar rêxistinên siyasî demeke zêde ye bi hev re di prosesekê de alîkariyê dikin. Hûn van alîkariyane çawa dinirxînin? Xalên bihêz û kêmasiyan di çi de dibînin û pêşniyara we ji bo birina alîkariyan heta asteke bilind û xurtkirina hêzên wê çi ne?

Prosesek ku çar rêxistinên siyasî ji demekê berî niha ve di çarçoveya hevkariyê de girtine ber xwe, di naveroka xwe de kareke hêja û bicî bûye, lê divêt em qebûl bikin ku bi awayekî jêhatî di alîkariyên bibandor û warên din de nekariye xwe bide xuyakirin û tenê bi derkirina daxuyaniyan derbarê pirs, arîşe û pêwendiyên taybetî ên xwe bertesk kiriye û di heman demê de ji rakişandina hêz û kesayetiyên din de çeleng nebûye. Renge yek ji sedemên wê kêmbûna ceribînên rêxistinên Opozîsyonê di warê alîkarî û hevgirtîbûnê de be, ji ber ku piraniya van hêzane di derbasbûyî de zêdetir veqetiyan û cudabûn tecrûbe kirine hetanî alîkarî û hevahengî. Xalek din ku di vê derheqê de tê xuyakirin, eva ye ku proseya bi wê qasê ku di asta rêberiya rêxistinan de di rojevê de ye û girîng tê hesibandin, ji bo bedene û peykerê rêxistinan nehatiye veguhastin.

Di encamê de bedeneya rêxistinan hindek caran bi şik û gumanan ji van alîkarî û hevalbendiyan re dinêrin. Hêvî dikim ku kêmasî bi mentiq û zanist ve bihên çareserkirin û delîveya alîkariyên hêja û berfirehtir derkeve holê.

Birêz Tahir Silêman, Sernivîskarê Rojnameya DÎPLOMAT Ya Azerbaycanê:

"BİLA KURDÊN CÎHANÊ ME Bİ TENÊ NEHÊLİN"

Kurd yek ji wan neteweyan e ku bi hebûna bêbextî û zilm û zordariya li ser bi dirêjahiya dîrokê de li her çarmedorên cîhanê de belav bûne. Li Asyaya Navîn û Qefqazyayê de ji mêjdem e ku kurd cihwar bûne. Me hez kir di vê hejmara Agirî de bera xwe bidne Azerbaycanê û ji rêya Înternetê ve çend pirsiyaran ji rewşenbîr û welatparêzê kurd yê Azerbaycanê, Birêz Tahir Silêman bikin û hinek agahiyan derheq rewşa gelê me li wir bistînin ku li jêr de dikeve ber çavê we xwendevanan.

Hevpeyvîn/ Selîm Zencîrî

Kek Tahir te silav dikim û spas ji boy ku hûn amadeyî bersivdayîna pirsiyarên me bûn.

Di destpêkê de em karmendên nivîsîngeha rojnama "DÎPLOMAT"ê, ji bajarê Bakûyê (Komara Azerbaycanê) ve te û hemû hevalên we bi germ û gurrî silav dikin, ji we re jî pirr spas divêjin bona wê ku we em geriyane.

Hûn xwe bi me bidine naskirin, Tahir Silêman kî ye?

Tahir Silêman Sernivîskarê rojnama "Diplomat"ê, sala 1954'ê li Komara Ermenistanê, nehiya Vêdiyê, gundê Xalîsê ji dayîk bûye. Piştî xitimkirina Dibistana Navîn li Serbajarê Azerbaycanê Bakûyê, li Unîvirsîtêta Pêdagojiyê da wekî xwendekar bi zimanê Azerî tê pejirandinê û zanîngehê di sala 1980'an kuta dike.

Piştî xitimkirina zanîngehê vedigere Ermenistanê, nahiya Vêdiyê Alana Develiyê, dibistana navîn da cara yekemîn wekî mamostayê zimanê Kurdî û Azerî dest bi mamostatiyê dike. Usa jî, derbarê Kurd û Kurdistanê da agahiyan dide gelê Kurd, kasetên dengbêjên Kurdan lihev zêde û belav dike, ji Ewropayê rojnama û kovaran distîne û digihîjîne gel, karekî millî û neteweyî dimeşîne, bi giştî dibe fedaiyê gelê xwe.

Ji Sûrîyayî, Îraqê, Turkiyeyê û Ewropayê welatparêz mêvan têne mala wî, bona van pêwendiyan gellek caran **KGB**'ya Ermenistan, Azerbaycan, Kazakîstan û Soviyeta berê ez nerihet kirime.

Sala 1988'ê gava navbera Azerî û Ermeniyan de li ser Qerebaxa Çiya şer dest pê bû, bi hezaran malbatên Kurdên musulman û herweha tevayî malbata Tahirê Silêman jî koçber dibe û diçe bajarê Bakûyê cihwar dibe. Ji wê salê vir de xebata rojnamevaniyê dike.

Tahir Zewicî ye, xwediyê kurekî ye, xanima wî Nîgar Mihemed û kurê wî Îsmayîl(xwendekarê zanîngehê) di xebata rojanamê de ji nêzîk ve alîkarê wî ne. Malbata Tahirê Silêman bi giştî xizmeta Kurd û Kurdistanê dikin.

Kek Tahir gelo Kurdên Azerbaycanê li encama sedemek siyasî weke sirgûn, mişextîbûn yan koçberiyê de li wir akincî bûne yan jî ji Kurdistana Sor in?

Hez dikim xwendevan bizanibin wekî kurd binêliyê Kafkazê yê kevnar in. Di Dîroka Azerbaycanê da tê nivîsar wekî di Sedsala şeşan de li Kafkaziyayê dewleta Kurda Sellaliya bûye, piştre dewleta Kurda Revvadîan hukum kiriye. Piştî belavbûna Revvadiyan, di sedsala nehan (970) de dewleta Şeddadiyan ava bûye û cara yekemîn paytext bûye bajarê Divîn. paşê paytext anîn Gencê, piştî erdhejê paytext veguhastine Berdê. Heta hatina Selcuka Farsan, Rûsa dewleta Şeddadiya pir pêş ketibû. Bi rewşa Selcuka, Farsa, Rûsa, Ermeniyan, Gurca Kurd asimîliya bûn û bûne neteweyên kêmjimar. Li

gorî tîtiname Kurdistana çar parçe gerek bê hesabkirin pênc parçe.

Bi giştî nifûs û xulyaqeta Kurdan li Asyaya Navîn, Qefqazyayê û bi taybetî li Azerbaycanê de çiqas e?

Di destpêka avabûna Soviyeta berê de li Ermenistanê 250 000 Kurd hebûne, lê piştî sala 1934'an, Stalîn Kurd sirgûn kir Sîbîryayê, Kazakistanê, Qirqîzistanê û Rûsyayê.

Kurdê Azerbaycanê nêzîkê 500 000 hebûne, piştî siyaseta **Lênîn** û **Ataturk** hinek cîguhastin kirin, gel tirsandin bona wê yekê jî, gel hate asimîle kirin. Di sala 1930'an de li Azerbaycanê 130 000 Kurdan jiyan kirine. Lê niha resmî 13 000 e.

Li Gorcistanê nezîkî 120 000 Kurdan jîyan kirine. Lê piştî hiloşîna dewleta Soviyetê, Kurdên Ermenistan û Gorcistanê koçberî Rûsiya Federal û Ewropa bûne.

Gelo ew mafên ku li wir bo gelê Azerî yan gelên din yên Azerbyacanê tên berçavgirtin, Kurd jî jê bi mifah in yan na? Yan bi wateyekî din tu ferq û cudahiyek li navbera gelê Kurd û gelê serdest de li warên siyasî, civakî, hiqûqî û ... de tê dîtin?

Piştî hiloşîna dewleta Soviyetê, Azerbaycan bû Komarek serbixwe. Li Azerbaycanê nêzîkî 43 neteweyên kêmjimar jiyanê dikin û hemû mafên çandî dayne van kêmjimara, herwisa jî bo Kurda.

Eger Kurdên cîhanê harîkariya me ya aborî bikin, em li vir dikarin Enistîtuya Kurdî, Radyoya Kurdî, Televîzyona Kurdî û hwd... jî ava bikin.

Hukumet tu ferqî naxe nava Kurdan û gelên dinê de.

Kurd li wir heya çiqas karîne ji çand, kultur û zimanê Kurdî xwedî derkevin?

Niha li Azerbaycanê Navenda Çanda Kurd, Radyoya bi zimanê Kurdî, du rojnamê Kurdî tên weşandin. Bi Dehan pirtûkên bi zimanê Kurdî hatine weşandinê. Eger rewşa Aboriyê baş bibe, hejmarên Kovar û pirtûkan dê zêde bibe.

Gelo heya çi radeyekê Kurdên me li Asyaya Navîn û bi taybet li Azerbaycanê de li warê hest û seha neteweyî ve, xwe nêzîk û girêdayî bi Kurdistanê dizanin?

Bila xwendevan baş bizanibin, ger dewleta Soviyetê heya niha bimaba, Başûrê Kurdistanê azad nedibû. Soviyetê em kiribûne kelakî fireh û hemû pêwendiyên me bi cîhanê re hatibûne birrîn.

Niha hinek kesên me dertên Ewropa, ya herî girîng Hikûmeta Herêma Kurdistanê ji me re bûye piştevanî. Lê em hêvîdar in rewşenbîr û serokên me wê têkiliyê bi Kurdên Soviyeta berê çê bikin, hat û çûna wan zêde bibe, belkî kar û xebatên Kurdên Azerbaycanê bên pêşxistin.

Li warê Aborî ve rewşa gelê me li wir di çi astekê de ye?

Piştî şerê Qerebaxê Kurdên Misulman (Îslamî) hemû ji Ermenistanê hatin derkirin, gellek kal û pîrên me ji aliyê Ermeniyan ve hatine kuştin.

Kurdistana Sor ji aliyê Ermeniyan ve hate dagîrkirin, bi hezaran qîz û bûkên me Ermeniyan bi dîl (êxsîr) birin. Gelê Kurd bûye penaberê 66 nehiyan. Hûn bêjin rewşa aboriya Kurda dê çawa bibe?

Hûn rojnameyekê bi navê Dîplomat diweşînin, navê wî çima "Dîplmat" e?

Piştî hilweşandina dewleta Yekîtiya Soviyetê, Komara Azerbaycanê bû dewleta serbixwe, gavên demokratîk hatin avêtin, bona kêmaniyên neteweyî gellek derfet û mecal saz kirin. Ji wana yek jî, gelên kêmjimar dikarin Navendên Çandî ava bikin û bi zimanê dayîka xwe Kovar û rojanameyan biweşînin.

Piştî biryara dewletê, li Bakûyê de bi alîkariya rewşenbîr û welatparêzên Navenda Çanda Kurdan hate sazkirin û rojnama çandî a **Dengê Kurd** hate weşandin. Di demekî kurt de gelê Kurd ji navenda xwe xwedî derket, koma **Dîlan**ê, koma **Dengbêjan**, koma **Lorîkan**, herweha koma **Şanoyê** jî amade kirin. Bi wêra tevayî dersên zimanê Kurdî hate derbazkirin. Konser hatine dayîn û bi hezaran mirov beşdarî wê bibûn.

Lêbelê, pir nekişand di rûyê peywendiya rêveberên Navendê, rewşenbîr û welatparêz ji çandê hatine dûrxistin. Mifta Navendê kete destê wan kesan kîjan ku xêra xwe digeriyan. Bi vê sedemê jî, rojnama "Dengê Kurd" nehate weşandin, Navenda Çandê jî xebat nekir.

Piştî girtina birêz Ocalan, çapemenî û medyayên nijadperestan derbarê xerabiya Kurdan bi şev û bi roj bang kirin, nepakî dixistine nava gel. Lê bona bersivdayînê tu mecalên Kurdan tunebû. Rewşenbîrên me çend caran xwestin wekî kovar an jî rojnameyekî biweşînin, lê rêveberên Navenda Çanda Kurd ew dane tirsê, gotin yê we bigirin.

Carna jî me dixwest pîrozbahiya cejna Newrozê derbaz bikin, dîsa astengî derxistin, digotin ew stranên wê bên stirîn û govendên ku hûnê bileyîzin, bi giştî li programa we de çi hebe, divêt çend rojan pêş de bidine Navendê, gava hukûmet destûrê bide hûnê biqedînin, ger destûr neyê dayîn, na hûn nikarin wê biqedînin.

Em rewşenbîr û welatparêzên Bakûyê bê gav man, şêwirîn, pirograma rojanmeyeke siyasî û civakî amade kir, ji qanûnê derbaz kir. Da weşandin û navê wî me danî **DÎPLOMAT,** bona wê yekê tu kesek nepirse mena navê wê çî ye? Lê "Dîplomat" navekî înternasyonal e û bo me xweş e.

Hûn dikarin hinekî qala rojnama "Dîplomat"ê bikin?

Rojnama **Dîplomat** ji meha Îlona sala 2002'an ve qinyat û evraqê wê hatine amadekirin û ji meha Şibata sala 2003'an ve dest bi weşanê kiriye. Rojname bi sê zimanên Kurdî, Azerbaycanî û Rûsî tê weşandin.

Bi sedema aborî cara yekemîn rojname, du mehan carekê ronahî didît. Di demekî kurt de xwendevanên wê pirr bûn, di nava rewşenbîran de bi hewaskarî hate xwendinê, alîkarê xwe berhev kir. Piştî wê mehê carekê dihate weşandin. Wan salan cîwarê me û tu teknîkên me yên çapemeniyê tunebûn. Pir dijwarî derdiketin holê. Paşê me xwe ser hevda da, warê aboriya me qenc bû, ji ber wê ku di nava gel de hin kesan bi riya parnivîsarê, hinek karmendan bi riya kirrîna rojanamê alîakrî dan, aliyê fînasê da halê nivîsxana rojnamê hinekî baş bû û rojanme li mehê de çar caran ronahiyê dibîne. Li Nivîsxanê (rêdaksiyayê) da xêncî malbata Tahir Silêman, çar kes bê mehtiyê alîkariyê didin.

Rojname çend heb derdikeve û di kîjan bajar û welatan de tê belavkirinê?

Rojname wekî me li jorê de got, her meh çar caran tê weşandinê. Her hejmae li çapa 2500 hebî de derdikeve. Rojname xincnî xwendevanên Azerbaycanî, nava cimaeta Kurdên Federasiyona Rûsyayê, nava cimaeta Kurdên Rêspûblîkayên Asiyaya Navîn de, usa jî nava hin deverên Kurdistana Bakûr de jî tê belawkirin.

Derbarê rewşa Kurdên Azerbaycanê de hin agahîyan dikarin bidin?

Derbarê rewşa Kurdên Azerbaycanê dikarim wê bêjim, ku dewleta Yekîtiya Soviyeta berê siyaseteke pir giran li ser gelê me yê Azerbaycanê meşand. Gel 99 selef asmîlasyon bûye, zimanê xwe bi temamî wunda kiriye. Xênî wê jî şerê Qerebaxa Çiya rewşeke usa giran li ser Kurdên Kurdistana Sor de barand, malbatên Kurdan navbera şêst û şeş nehiyên Azerbaycanê de dero dero bûn. Ji hevdu cuda ketin. Niha to nikarî çar pênc malbatên Kurdan li cihekê bibînî. Eva jî bona me dijwariyek gelek giran e.

Pêwendiyên Tahir Silêman û HiKûmeta Herêma Kurdistanê?

Hêj ez xwendekar bûm ku hêvî û xwasta dilê min dîtina Kurdistana şirîn û delal bû. Rast e ez çend caran çûbûme Kurdistana Turkiyê, lê min li wir tu Kurdistan nedît. Her kes bi Tirkî diaxifî, pirskirinê jî digotin, eva zimanekî medenî ye!

Di sala 2004'an de, li wan salên dijwar ez çûme Kurdistana Başûr yanî Başûrê Kurdistanê. Dema çavê min kete ala sê rengî, dilê min xulxuliya, emrê xwedê belkî wusa şa nebibûm. Min xwe xar kir û bi têrî axa Kurdistanê ramusand, hembêz kir û bi pêşwazî û bi zimanê Kurdî yê şirîn **Hûn xêr hatine Kurdistana azad** gotin me. Min nedizanî ew xewn e yan xeyal. Lê rastîyek hebû, ez di pêncî saliya xwe de li Kurdistanê bûm.

Ji aliyê Serokê hêja birêz Mesûd Barzanî, ji aliyê Serokkomarê Îraqa Federal birêz Mam Celal Talebanî, ji aliyê Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê birêz Nêçîrvan Barzanî û ji aliyê gellek rêberan ve hatime pêşwazîkirin, wekî ew demana tim wextî ji bîra min de maye.

Tahir Silêman û Nîgara Mihemed (hevsera wî)

Hivîdar im di demekî kin de her çar parçên Kurdistanê azad bibin û gelê Kurd jiyana xeyalên hezar salan bike. Ez salê carek du caran diçime ziyareta Kurdistana Azad û bi rêberiya Hikûmetê pir germahî tême pêşwazîkirinê.

Daxwaziya Kurdên Azerbaycanê çî ye?

Daxwaziya Kurdên Azerbaycanê ew e ku têkiliyên xwe bi Kurdên cîhanê re girê bidin. Li Moskvayê, Ewropayê, Kurdistana Başûr, di civat û konferansan de me ji bîr nekin. Hêvî dikin qet nebe salê carek du car rewşenbîr, nivîskar, helbestvan û rojnamevanên me dawetî televîzyonan bikin, weşanên nû ji me re bişînin. Herweha em hêvîdar in ku Kurdên cîhanê me bi tenê nehêlin.

Keke Tahir Silêman bona bersivdayîna bi pirsên me, ez spasiya te dikim û serkevtinê ji bo te, hemû xebatkarên Dîplomatê û herweha gelê me yê li Azerbaycanê dixwazim.

Ez jî Bona vê hevpeyvînê we sipas dikim. We hemûyan re jî serkevtinê dixwzim.

Gerrek Kurt Di Dîrokê De

Nûredîn Sofîzade

Wekî hûn agehdar in, rojnameya Agirî 15 rojan carekê diweşe, min hez kir ku we xwendevanên hêja ên Agirî û nemaze xwendevanên kunca "Gerrek Kurt Di Dîrokê De" pê bihesînim, bi vê nivîsarê em gihîştin dawiya vê mijarê. Di 24 hejmaran de kunca *Gerrek Kurt Di Dîrokê De* hate çap û belavkirin. Hejmara 69'an a Agirî salvegera vê nivîsarê bû, beşa yekem ya nivîsarê di hemjmara 46'an ya Agirî dest pê kir û hejmara 69'an bi dawî hat. Vê hejmarê jî min xwest ez gotina dawiyê bi we rêzdaran re bikim.

Armanc ji berhevkirin û weşandina kunca "*Gerrek Kurt Di Dîrokê De*" zanyarîdan bi xwendevanên delal bû ku ji pareke kurt ji dîroka gelê xwe û PDK Îranê agadar bibin. Eva ku di van 24 hejmaran de hate pêşkêşkirin û çap bû tenê parek ji bûyerên dîroka gelê Kurd û xebata azadîxwaziya PDK Îranê bûn, bêguman ew tev bûyerên dîrokî nebûn, lê me xwest her çiqas kêm û kin jî be, em vê xebatê bimeşînin. Ev kare bê kêmasî jî nebû û nabe. Gellek caran xwendevanan tevî derketian her hejmarekê, em ji kêmasiyên vê kunca Agirî dihesandin û rexne û pêşniyarên xwe ji me re bas dikirin û bo min waneyek ji bo fêrbûnê bûn.

Bêguman karê nivîsandina bûyer û aliyên cuda cuda yên dîrokî divêt pisporane were kirin, lê xebata ku me pêşkêş kir û di salekê de û her 15 rojan carekê dikete ber raya we, tenê hinek bûyer û rojên girîng û dîrokî bûn ku ber çavê min ketibûn û min anîn ser kaxizê. Beşek ji wan em bixwe şahîdê wan bûyerên xwe û nexweş bû. Her neteweyekê di dîroka xwe de rojên dijwar û tal û her wiha pîroz û bilind hene û berdewam wan dixe berbas, bibîr tîne û şîrove û analîz dike û hwd... .

Me hewil da ku hinek boneyên girîng yên cîhanî jî di çarçoveya vê xebatê xwe de cî bikin, armanca ev bû, heke çi kêm û kin jî be, lê berfireh be.

Min xwest ku bi nivîsandina ra û dîtinên xwe di vê hejmarê de û di kunca taybet ya caran de, we agehdar bikim ku mijara me sala xwe kuta kir û dawî pê hat û niha şûn de ew kunc nahê belavkirin. Bila ev nivîsare bibe xaritxwestina kuncê bi xwendevanan re. Ez hêvîdar im her kesê/a ku rexne, têdîtin û pêşniyar li ser xebata kunca *Gerrek Kurt Di Dîrokê De"* hebe, ji rêya navnîşanê Agirî bişîne û bi baskirina ra û dîtinên xwe me agadar bike û bibe sedema dewlemendiya karê ku hatiye pêşkêşkirin. Ez dê bi vê karê we hêjayan kêfxweş bibim. Di dawiyê de spas û pêzanîna xwe pêşkêşî wan kesan dikim ku heta niha bi rexne, pêşniyar û têdîtinên xwe xebata vê kunca Agirî zengîntir kirin... .

Neh Milyon Û Dused Hezar Welatiyên Îranê, Di Bin Hêla Xizaniyê De Ne

Wezîrê Karê Civakî û Dabînkirina Asûdehiyê, di Komîsyona Civakî ya Parlemana Îranê de îlan kir ku nêzîk 9 milyon û 200 hezar welatiyên Îranê di bin hêla xizaniyê de ne.

Nêzîk 10.5 ji sedê ya akinciyên bajaran û 11 ji sedê a gundiyan, di hejmara han de cih digirin. Li gor agahiyên rojnameya “Sarmayeh” çapa Tehranê, serbarê hemû serhejmariyan, wezîrê han dîsan jî xwe ji danezanîna hêla xizaniyê parast û tenê hejmar û serhejmariya hêla destkurtiyê anî ziman û ji bo linavbirina vê berçaviyê û nasandina malbatên ku bi xizanî dijîn jî tu rê û çareyek pêşniyar nekir. Ewa di demekê de ye ku li gor benda “C” a madeya 95’an a Yasaya Çarem a bernameya pêşdebirina Îranê, divê ku dewlet û hemû organên dewletî heta dawiya sala duyem a vê bernamê hemû malbatên destkurt û xizan bidin nasandin û hevkariyên hewce ji bo dabînkirina pêwîstiyên jiyana wan dabîn bikin. Her wiha erkê dewletê ye ku astê hêla xizaniyê kifiş bike, lê ewa ji dewletê nahê dîtin, cîbicîkirina wî erkî ye.

Heya niha car care hêlên xizaniyê weke nisbî, tevanî, micid û dijwar di Îranê de hatine nasandin, lê heya niha tu gotinek li ser pênaseyeke tevgir û giştî a wê nehatiye kirin.

Xizanî û destkurtiyê di cîhanê de pênaseyên cur bi cur hene û Wezareta Karê Civakî ya Îranê heya niha serbarê erkê xwe yê qanûnî û wezîfeya diyarîkirî ya dewletê

di yasaya heyîn a salên 84-86’an de ku Wezareta han berpirsê diyarîkirina hêla destkurtiyê ye, heta niha tenê bo nîva yekem a sala 1384’an, erkê xwe birêve biriye. Piştre jî Wezîr daye zanîn ku ji niha şûnde vî karî nake û tenê de hêla jiyanê (Beqa), bide zanîn(hêla ku ji hêla xizaniya dijwar hindekê nizimtir e). Heftiya borî nûnerê bajarê Bicnordê û endamê Komîsyona Civakî di Parlemanê de, Mûselriza Serwetî got: “Wezîrê Karê Civakî û Dabînkirina Asûdehiya jiyanê, hejmara rastîn û karnasane ya nifûsa di bin hêla xizaniyê ya welat da û hitbara hewce bo hevkariya nifşa destkurt di ragihandinên xwe de pêşkêşî Meclisa Îslamî kiriye”.

Zewicîn Û Berdan Di Parêzgeha Tehranê De:

Berdanek Li Hember Her 5/4 Zewicînan

“Shahrzad News”: Birêveberê Giştî yê Tomarkirina Belge û milk û malan di Tehranê de, roja pênceşmî di koma nûçegihanan de ragihand, di heyama wan 4 mehên destpêka îsal de, 37537 xalên zewicînê û 6852 xalên telaqê di parêzgeha Tehranê de hatiye tomarkirin. Wî zêde kir û got serhejmariya zewicînê, derheq zewacên hertimî ne û tê de zewacên heyamî(sîxe) ku di binkeyên belgeyan de hatine tomarkirin, hesêb nehatine kirin.

Li gor serhjmariya ku ji aliyê Berpirsê Giştî yê Tomarkirina sened û milk û malan di Tehranê hatiye pêşkêşkirin, xuya dibe ku asta berdanê li gor zewicînê di parêzgeha Tehranê de jor de diçe. Li gor vê serhejamriyê li hember her 5/4 xal ji zewacan, xaleke berdanê heye.

Her di vê derheqê de cîgirê Saziya “Bêhzîstî” çend rojan berî niha derheq pirsgirêk û kirîzên herî girîng ên civakê got: Li gor serhejmariyan îtiyad û berdan mezintirîn kirîzên civakî ne ku welatê me xistiye tirsê.

%60 Ji Daxwazkarên Berdanê Di Kurdistanê De Jin İn

Li gorî vekolîna serhejmariya zewicîn û berdanê di Parêzgeha Kurdistanê de, tê xuyakirin ku bi awayekî navincî her rojê 96 kes bi hev re jiyana hevbeş pêk tînin û li hember de her rojê 14 kes jî ji hev vediqetin û dawiyê bi jiyana hevbeş tînin.

Li gor rapora “ILNA”ê, di Kurdistanê de, aliyê kêm her rojê 7 xal ji berdanê pêk tê û ev yeke yê bûye sedem ku Kurdistan di salên borî de piştî parêzgeha Tehranê, bibe xwediyê pileya duyem a serhejmariya berdanê di welat de.

Li gor lêkolînên serhejmariya nifûsa van du parêzgehan, hejmara berdanê di Kurdistanê de pitir weke kirîzekê tê xuyakirin.

Hêjayî gotinê ye ku di nava kesên ku seredana serdozgeriyan bona ji hev veqetiyanê dikin, %60 jin %30 mêr û %10 jî bi awayekî lihevkirî seredana dadgehan dikin.

Di lêkolînên weşandî ji aliyê îdareya pênasê,(kotik), mixabin her weke salên borî em şahîdê jêrdehatina serhejmariya zewicînê û ji aliyeke din ve jordeçûna asta telaqê di parêzgeha Kurdistanê de ne.

Bi terzekê ku di sala borî de serbarê tomarkirina 17 hezar û 734 xal ji zewacan, serhejamriya îsal eyankerê jêrdehatine %2/59 vê hejmarê ye. Ji aliyeke din ve hezar û 120 kes bi veqetiyana ji hev, serhejmariya 2 hezar û 560 xalên telaqê di salên borî de tomar kirine ku ev hejmara li gor dema wekî wê 9/49% asta berdanê di Kurdistanê de nîşan dide ku piraniya karnasên zanista civakî bi tirs ve mêzeyî vê serhejmariyê dikin û bawer in ku jordeçûna serhejmariya berdanê û ji aliyeke din ve jêrdehatina asta zewicînê, bi liberçavgirtina zêdebûna nifûsê û ciwanbûna nifûsa welat, dikare bibe sebebê afirandina kirîz û arîşeyên weke: Tirsa ciwanan ji zewicînê û jordeçûna asta temenê zewicînê zêdebûna gendelî û tawanan di civakê de, jinavçûna normên ramanî, sincî û orfî yên malbatan di civakê de.

Li gor rapora “IWNA”ê, karnasên ravêjkarên malbatê yên saziya “Bêhzîstiyê” ên dadgehan bawer in ku pirsên aborî, îtiyad, balixnebûna civakî, bêkarî, heyama kêm a di navbera xwazbînî û zewicînê de, sedemên sereke yên jordeçûna asta berdanê di Kurdistanê de ne.

Serhejmarî nîşan didin ku 85% ji kesên daxwazkarê berdanê di dadgehan de ku di yekemîn salên zewicînê de biryara jihev veqetiyanê didin, ji hebûna pirsa aborî dinalin, asta xwendina wan di bin dîplomê de ye, her ji destpêka zewicînê de bi hev re nateba ne û ne xwediyê nasiyariyeke baş ji hev dû ne.

Hêjayî gotinê ye ku 4/5% ji zewicînên pêkhatî di parêzgeha Kurdistanê berdan e û bajarê Bane xwediyê zêdetirîn asta berdanê di salên borî de bûye.

Jinên Îraqê Di Rewşeke Nebaş De Dijîn

Losîna Karşal, yek ji nivîskarên naskirî li Amerîkayê dibe, ew herwiha yek ji çalakvanên bizava jinan di wî welatî de tê hesibandin. Marşal îşare bi rewşa nebaş a jinên Îraqê kiriye û dibêje: li gor serhejmariya fermî, 8 milyon jinên bêserperişt di vî welatî de hene.

Li gor rapora "IWNA"yê, Marşal li ser vê bawerê ye ku jinên Îraqê tevî rewşeke dijwar berbirû bûne ku herdem di halê zêdebûnê de ye. Jinên pêgiran yên Îraqê, seba teqîn û pevçûnan, hikûmeta leşkerî, nebûna elektirîk û ava paqij bona vexwarinê û nebûna nexweşxaneyên hewce û doktoran, di rewşeke pir xirab de dijîn.

Marşal li gor gotina Îbrahîm Xelîl, doktorê taybetî yê jinan di nexweşxaneya El Kirayayê de dibêje: di her 12 demjimêran de, du jinên Îraqî hewcehîa bi çavdêriyên taybetî hene û seba nebûna lav û amûrên hewce an ew yan zarokên wan jiyana xwe ji dest didin. Dayîk pitir tûşî kêmxwariniyê dibin û zarokên wan jî seba nebûna xwarin û çavedêriyeke baş, bi kêmbûna kêşê berbirû ne.

Herwiha Marşal di ciheke din de îşarê bi raporên "UNICEF"ê dike û dibêje: %65 ji jinên Îraqî dema welidînê jiyana xwe ji dest didin.

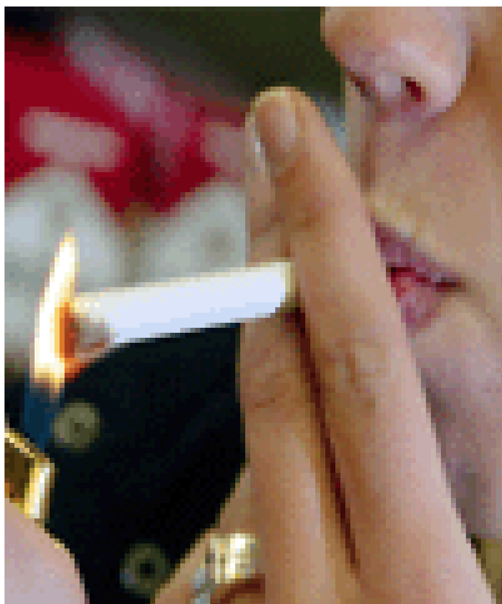
Herwiha ew îşarê bi rewşa nebaş ya jinan ji ber domkirina şer û pevçûnan dike û dibêje: seba tund û tûjî û giraniyê û nebûna alevên pêwîst yên jiyanê, hejmareke zaf ji jinên Îraqî ber bi karên nebaş diçin.

Li gor rapora "IWNA"yê, li ser gotina El Cezîreyê, 8 milyon jinên bêmêr di Îraqê de hene ku 350 hezar kes ji wan tenê di Bexdayê de akincî ne.

Herwiha li gor rapora Saziya Jinên Azad Yên Îraqê, li gor belgeyên di dest de heyî, pitir ji 4 hezar jin û keçên Îraqî, ji dema şerê azadiya Îraqê şûnde winda bûne. Yanar Mihemed yek ji karkerên vê saziyê di hevpeyvînekê de tevî CNN'ê, eşkere kir ku piraniya wan bi zorî ber bi welatên din hatine dizîn.

Rojnameya "Independent" derheq wê çendê dibêje: pitir ji 50 hezar jinên Îraqî yên koçber û bêserperişt seba xwedîkirina zarokên xwe neçar bi laşfirotinê bûne.

Cixarekişandin Tirsa Tûşbûn Bi Penceşêra Ser Û Gevriyê Di Jinan De Xurt Dike

Kişandina zêde a cixareyan tirsa penceşêra ser û gevriyê di nava jin û mêran de zêde dike.

Li gor rapora "IWNA"yê, li gorî çavkaniyên înternetî, pêka lêkolînên encamdayî hatiye kifşkirin ku di navber kişandina cixareyan û tûşbûn bi penceşêrên ser û gevriyê pêwendiyeke rasterast heye.

Pêka vê lêkolînê, penceşêra ser û gevriyê, deng, difin û dev bi xwe ve digire ku li gişt dinyayê her salê pitir ji 500 hezar kesên tûşbûyî bi vê penceşêrê hatine dîtin.

Di vê raporê de hatiye ku şika dîtina vê penceşêrê di nava mêran de sê hemberî jinan e û her wiha tirsa mirina mêran bi sedema nexweşiya penceşêrê du qatî jinan e. Di demekê de ku tûtin weke girîngtirîn fakter bo zêdebûna tûşbûnê bi penceşêrên ser û gevriyan hatiye naskirin. Lê lêkolînên nû eşkere dikin ku cixarekişan bandoreke zêdetir di xurtbûna penceşêra ser û gevriyê di jinan bi nîsbet mêran heye.

Li gor van lîkolînan ku li ser 476/211 kes ji jin û mêran di nava salên 1995 heya 2000'an hatiye encamdan, hate kifşkirin ku tirsa cixarekişanê bo tûşbûn bi penceşêrên ser û gevriyê di nava jinan de pitir ji mêran e.

%45 ji penceşêran di nava mêran de dikare ji rêya cixarekişanê be.

Di demekê de ku ev aste di nava jinan de %75 e.

60 Salî Ye Û 78 Zarokên Wî Hene

78 zarok têra wî nakin..!

Rojnameya Avestayê di nûçeyekê de belav kir, bavekî xwedî 78 zarok di 60 saliya xwe de ji bo bigihêje armanca xwe ya xwedîtiya 100 zarokan ji xwe re li du jinan digere. Li gora nûçeya rojnameyeke herêmî ya Mîrîtiyên Erebî yên Yekbûyî, Daad Mihemmed Mûrad Ebdul Rehman ji bo ku heta sala 2015'an bibe bavê 100

zarokan ji xwe re li du jinên ku karibin jê re zarokan biwelidînin digere.

Ebdul Rehman di daxuyaniya xwe ya di rojnameyê de dibêje, "di sala 2015'an de ezê bibim 68 salî û bavê 100 zarokan". Her weha Rahman radigihîne ku piştî ew gihîşt armanca xwe ya 100 zarokan ewê dev ji zewacên nû berde, lê ji bo ku mora xwe li sedsala 21'em bixe, ewê hîn du an sê cara bizewice. Niha jî ji sê jinên wî du heb du canî ne û hemû malbata wî ku mezintirîn 36 salî û biçûktirîn jî 20 rojî ye, li 15 malan jiyana xwe didomînin.

Li gora qanûnên vî welatî ji bo ku 4 jinan derbas neke, bi her zewaceke nû re mirov divê jineke xwe ya kevn berde.

Keça 14 Salî Bi Mêrekî 65 Salî Re Zewicandin

Kurd hîn jî ji adestên xwe yên herî xerab, xelas nebûne. Keçên xwe yên 14 salî bi mêrên 65 -70 salî re dizewicînin û jiyana wan dikin cehenem.

Keça bi nav **Meqbûle** ya 14 salî bi mêrekî bi navê **Elî Demir** re zewicandin.

Ew ji Erzerumê nawçeya Qereyazî ye.

Berî 2 salan Meqbûle Demir hate Îzmirê û di nava perîşaniyê de jiyana xwe berdewam dike.

Meqbûle dibêje, dema ku ez çûme mala zava, min texmîn kir ku ez çûme mêvandariyê. Meqbûle niha 31 salî û diya 4 zarokan e, reşa wê ya madî gellekî xerab e....

Meqbûle 15 salan bi mêrê xwe re ma, lê belê jiyana wê weke cehenemê derbas bû.

Mêrê wê di sala 2005'an de mir, ew niha tevî zarokên xwe li Îzmirê di rewşeke perîşan de dijî.

Meqbûle, ji ber ku pereyên wê tunebû were dermankirin, lingekî wê hate jêkirin.

"DIHA"

Bîr Û Baweriyên Pûç

ADAR JIYAN
adarjiyan@mynet.com

Di jiyana civakên dîrokî de rol û rista ol û baweriyên civakî ya li ser jiyana mirov gellekî balkêş e. Ji bo wê hêja ye ku mirov bi baladarî li ser vê ristê raweste û serê xwe biêşîne.

Her ol û baweriyên xwedayî li ser riknê hilberiyê ava dibin û li gorî pêwendiyên hilberiyê teşe digirin. Bo nimûne; civaka kolemend, li gorî xwe, xweda û benıyan vedihêne. Dirûvê xwedayên cıvaka kolemend dişibe efendî, dirûvê beniyên wê jî dişibe koleyan. Dirûvê xwedayên civaka derebegî(feodal) dişibe axa û began; dirûvê beniyên wê jî dişibe xulam û qerwaşeyan. Dirûvê xwedayên civaka sermayedar(kapîtalîst) dişibe karsaz(patron) û dirûvê beniyên wê jî dişibe karker(proleter)an. Ango xweda û benî, li gorî pergala heyî rengê dûgela demê dirb û dirûv diguhere.

Li gorî hin angaştên derezanistî, ne jiyana mirov li gorî ol û baweriyê teşe digire û ne ji dewlet li gorî fermana xweda tevdigere. Berevajî wê, ol û bawerî li gorî jiyana mirov û xweda jî li gorî pergala dewleta heyî dirb û dirûv digire. Bihuşt û dojehên wê dinê(axiretê) jî li gorî rewşa vê dinê û jiyana civakê têne sêwirandin. Lewre hem xweda û beniyên demê û hem jî bihuşt û dojehên ku bi destê mirovan/seredestan têne avakirin, li ber çavan e. Her wekî din, dinya û her wiha bihuşt û dojehên ku li ser rûyê dinê têne avakirin hemû wekî yên derewîn û yên dinya din (axiretê) jî wekî yên rastîn têne nîşandan. Belê a rast, her gav yên wê dinê li ser riknê rasteqîniya vê dinê hatine nîgarkirin.

Tu civak bê ol û bawerî nejiyaye. Belê her civakê jî bêşik xwe spartiye xwedayê ku ew di hizra xwe de afirandiye. Gelek caran, ew biş xwe dibe beniyê(evdê) xwedayê ku wî/wê bi destê xwe xulîqandiye. Wekî Cenabê Umerê Xetab jî dibêje: "Me, bi destê xwe ji pelûlê(helawê) senem çê dikirin û em bi wan dihemilîn. Gava ku em diçûn nêçîrê jî, me, ew bi xwe re dibirin çolê. Îcar ku em birçî dibûn jî, me, ew dixwarin." Ango wan, xwedayê xwe dixwar.

Îro jî gellek bîr û baweriyên pûç ên ku bi vî rengî didomin, hene. Gellek mirov dibin dîl û beniyên tiştên ku wan bi xwe afirandiye. Gelek hizr û fikrên derezanistî ên ku jiyana civakê serobin dikin, hene. Di vir de hem rola nezaniyên olî û hem jî rola nezaniyên zanistî ya ku li ser jiyana civakê hikum dike derdikeve pêş. Hewce ye ku ev herdu mijar baş werin dahûrandin û ravekirin. Lewre di navbera nezaniyên olî û nezaniyên zanistî de pêwendiyeke xurt û jênager heye. Gellek caran rê û rêbazên olî û yên zanistî tevlî hevdu dibin.

Ol û zanîn du tiştên dijber û lêkneker ên bêdeman in. Li cihê ku rêbazên olî hebin, zanîn nikare tevbigere.. Û li cihê ku zanîn jî hebe, ol nikare hebûna xwe bidomîne. Lewre, zanîn li ser riknê şikdariyê ava bûye. Û ol jî bi şikdariyê re qet nelihev e. Ku şikdarî hebe, ol têk diçe û rola baweriyê namîne. Lewre bawerî, bi tiştên ku hebûn û tunebûna wan ne diyar e, tê. Hewcetiya tiştê ku hebûna wî hatibe selîmandin jî bi baweriyê nîn e. Ji bo wê, ol û bawerî, gellek caran di destê kesên muzir û mizawir de wekî alavên xapandin mêtingeriyê tên bikaranîn. Kesên xeşîm û nezan her gav xwe dispêrin rêbazên olî. Û baweriyên bêbinyat ji bo xwe wekî qinyat dibînin.

Bîr û baweriyên pûç tu carî nikarin ji bo pisrgirêkên civakê bibin çareserî. Belê hemû pirsgirêkên civakê, dikarin her gav girêdayî rêbazên zanistê çareser bibin. Ji bo wê, hewce ye ku em xwe bispêrin rê û rêbazên zanistî û zaneyane.

Pexşan

Wî Şepalê Ku...Lingê Xwe Xwar!

Besam Mistefa

Ji ber bindestiya me ya dirêj-ya neteweyî û civakî û aborî û çandî....hwd-tiştek pêwîst bû ku azadiya windayî bîne bîra me! Mixabin, ku nexewşiya me kurdan ya here dijwar **Jibîrkirine**!.Em zû tiştan jibîr dikin:yên baş û yên xirab! Wisa dixuye ku, divê hercarê tiştek an jî bûyerek biqewime, rûdanek rû bide daku tiştê hatiye jibîrkirin, bibîra me bîne.

Wî şepalê ku lingê xwe xwar û kire qurbanê azadiya xwe (nûçe di malpera Nefel-ê de hatiye belavkirinê), dîsa buhayê azadiyê–nemaze ya takekesane–anî ber çavan. Metelmayî, min li wêneyê şepêl mêze kir: Gelo azadî wisa giranbuhaye ku mirov...na ku lawir û ajal jî lingê xwe bikine qurbanê wê? Gelo, azadî wisa hêjaye ku wî şepalî lingê xwe xwar daku wê bidest xîne? Belê, mirin ji jiyaneke bê azadî, sed carî xweştire!.

Lêbelê, em kengî azad bûn heta em weke şepêl bikin: Li her derî zîndan!.Di malê de, dê û bav û birayên mezin. Li kolanê, awirên çavên sor û westiyayî ku li benda wê rojê ne ka kengê ewê heyifa xwe ji erd û asîman, ji yezdan û ji pelîdan, ji pêşeroj û ji paşerojê, bistînin...Li dibistanê, mamosteyên xwedî dar....hwd-awiya jiyana pûç û vala.

Na, jiyan ne pûç û vala ye, em wisane!

Îro roj, şepalê ku lingê xwe xwar, hêjayî pûtekî sade zêr yê azadiyê ye: ji pûtê li Amerîkayê mezintir û xweşktir.

Wî şepalê ku lingê xwe xwar wane, îbreteke herî mezin da me: Mirov mirî ye hetanî ku vê pirsgirêkê-ya azadiyê-çareser bike, angu azadî wisa girîng û mûhîme ku bi hebûn û nebûna jiyanê bi xwe ve girêdayî ye, bi gotineke din: bê azadî jiyan nabe!

Diyare ku, eger takekes ne azad be, mal jî azad nabe. Dîsa, eger mal ne serbest û aza be, civak jî nikane azad be, û eger civak ne azad be, welat jî ne azad e, û eger welat ne azad be, cîhan hemû ji azadiyê bêpar dibe. Destpêk û dawî, her azadî ye. Mirovê bendkirî û di nav qeyd û bendên ku nayên hîsab û hijmarê de be, dê nikaribe tiştekî pêşkêş bike, ji ber ku ew ji çeka herî bihêz ya kar û jiyan û berhemdanê, bê pare: weke yekî mirî. Lêbelê, mirî jî azad in! Bi gotineke din, mirovê wisa ne sax û nejî mirî ye û eva bi xwejî ji mirinê dijwartir e.

Wisa dixuye ku, azadî ji wê silogana ku di belavokên partiyên me de, tê avêtin, bi gelekî mezintire taku lawirek, şepalekî xweşik û birûmet! Lingê xwe, rasttir, jiyana xwe -bê dudilî-bike qurbana wê. Belê, Bi azadiyê dexl şîn dibin**...**bi azadiyê gul bîn didin...Bi azadiyê em jîr dibin....Qehr û xemê hun çê nekin!!

Ez gelek caran di zivistanê de, di nav serma û seqma wê de, pencereya devera ez lê(ji ber ku tucarî cî, ne ciyê min bûye!) vedikim. Yê ku min nas dike wê bêje qey ez wa dikim daku dûyê çixareya ku nayê vemirandin, derkeve. Lê, eva ne raste! Tenê ji bo hinek azadî ez wisa dikim, ji bo xwedayê min bibîne ku, çiqasî min jê lavakiriye ku tenê hinek...azadî bi bayê sibê re bi ser topraxê mirina min de, bişîne!

Belê, bi azadiyê gul bîn didin.......**!**

Wêneyê Dinyayê Yê Dawîn

Îbrahîm Seydo Aydogan

Do û pêr, herdu şevan jî ew li kevîşênê dîtibû.

Belkî berî wê jî dîtibû, lê nedihat bîra wî.

Ev çend şev bûn, ji ber acizî û bêhntengiyeke giran ku wî jî nizanîbû bê ji ber çi bû, xew nediket çavên wî. Ya rastî, xewa wî dihat û çavên wî jî pê re diqerimîn... Lê belê, dîsa jî nikarîbû raketaya.

Pirtûka di destê xwe de ku ev çend roj in, her dixwand û tiştek jî jê fahm nedikir û ji ber vê yekê jî serê wî bi temamî êşandibû, bi halekî westiyayî danî kêleka xwe. Ji bo ku hebekî bihataya ser xwe, rûyê xwe mist da, xwe di cih de vezeland û bi dû re hêdîka rabû.

Rahişt paketa çixareyê û hesteyê xwe û derket.

Li derve, dinya reş û tarî bû. Şev nîvê şevê... Heyv ji ber avahiyên doraliyê nedixuya. Wê saetê, tu kes jî li derve tune bû.

Xelkê ew bidîtaya dê bigotaya qey dînekî heram bû û dê xwe ji ser rêya wî bidaya alî.

Çixare di dest de, serî di ber de... Westiyayî... Ji lewre, pişta wî hebekî xûzbûyî. Porê wî bela wela...

Eynî weha...

Gava dageriyabû ber deryayê, hingî tarî bû, derya jî nedixuya. Heyvê, bi tenê ji dûranê û dida cihekî avê yê gelekî bisînor. Stêrik tune bûn. Dinya bi wî awayî, mîna tabloyeke çêkirî dixuya, an jî zindaneke ku bi tenê di taqeke wê ya piçûk û ji gelekî jor ku destê kesî nikarîbû bigihîştayê re, siya heyvê xwe bi qulkirina perdeya taritiyê re bera hundir dida.

Yê ku hayê wî jê tune bûya û bêhna wê û dengê pêlên wê nas nekiraya, heta negihîştaya ber jî dê nizanîbûya ku derya li pêşiya wî bû. Pêlên ku mîna çarşefeke reş li ba dibû, di ser hev re diqulipîn û dihatin; mîna ku di govendekê de bûn, çûyin û hatina berbûyan dianî bîra mirov, erd dialast û vedigeriyan.

Guh neda şimika xwe, da nava avê û di qiraxa deryayê re, di nava pêlan û axê kevîşenê re meşiya. Pêl, gava li wî diketin, ji lingên wî hildikişiyan çongan û dîsa bi şûn de vedigeriyan.

Lempeyên kafeteryayên peravê ji dûr ve şewq dida.

Hebekî bi wî awayî meşiya. Gava êdî kevir mevirên hûrik di bin lingên xwe de his kirin, sekinî. Bi awayekî bêhêvî, li aliyê malan niherî.

Do ew li wira dîtibû...

Dinya do ji niha rohnîtir bû û heyv di çavên wê de dibû du perçe. Pişta xwe dabû dîwêr û ne mîna ku rûniştibû, mîna ku hinan ew danîbû ber dîwêr, rûniştibû. Çav li deryayê... Westiyayî... Jihaldeketî... Sêrê wê bi ser çongên ku kişandibûn zikê xwe û herdu dest li wan gerandibûn de ketî...

Qey îro nehatiye! Belkî jî dîsa weke do, li ber dîwêr rûniştibe û ji ber tariyê xuya nake.

Hilmek li çixareya xwe xist û meşiya. Lingên xwe li pêlan dixistin.

Ba... Pêl... Şerpînî... Bêhna bedena wî ya xwêdayî...

Serê wî êşiya. Di vê de, bandora nedîtina wê jî hebû.

Ma qey ji bo ku ew bidîtaya derketibû?

Na! Heke weha bûya jî li xwe mikur nedihat.

Dengek.

"Mi go!"

Dengê pîrekekê. Kubar û lerzokî...

Bi lez di ser milê xwe re zîvirî. Li dora xwe niherî û bêserî li cihê dengî geriya.

Xwediya dengî xuya nedibû. Tew belkî bangî wî nedikir jî.

"Ez li vira me!"

Li aliyê dengî zîvirî û bêtir bala xwe dayê. Vê carê, baştir têgihîşt. Deng heta ku digihîşt wî, diricifî.

Yek li wî aliyî rûniştibû. Reşê wê ber bi çavên wî ve ket. Hema bi zorê dixuya.

Zilêm bi tirs bersiv da.

"Ez?"

Dîsa wî dengê xweş... Belkî keçikek, an jî pîrekeke bedew be, an jî hingî wî ji dil dixwest ku weha bûya, tiştên bi vî rengî dihatin bîrê.

"Li qisûrê nenihere. (Sekinî. Bi dû re domand.) Gelo çixareyeke te ya zêde heye?"

Dengê wê bi rastî jî diricifî.

Ma wê sar bû?

Ma çima wî dê çixareyek nedaya wê. Ji xwe ew jî li tiştin weha digeriya.

Vê saetê! Hebe nebe, ew e.

Xwedê bike ku ew be.

Ber bi wê ve çû. Keçikê serê xwe rakir û bala xwe dayê.

Çixareyek ber bi wê ve dirêj kir û jê re vêxist. Agir di rûyê wê de biriqî.

Rûyekî ziravik ku gava mirov lê dinere, mirov qet nikare kêmaniyekê ji bedewiya wî re bibîne. Dev, bêvil... Çavên birqokî yên di bin mijangên dirêj û şilbûyi re li zilamê li ser serê xwe diniherî...

Şilbûyî!!?

Ma giriyabû qey?

Çixareya xwe vêxist û dîsa di qiraxa çavan re, li wî niherî.

Melûl. Liberger.

"Spas."

Zilêm gêjbûnek his kir. Dixwest hema dinya di wira de bisekiniya û wê gava ku wan çavan li wî diniherî, bibûya wêneyê dinyayê yê herî dawîn. Derya di dilê wî de keliya.

"Xem nîn e."

Dixwest xwe bidaya tengala wê û ji xwe re li cem wê rûniştaya.

Eyb e! Ma dibe!?

Pir dixwest. Dikir û nedikir, nikarîbû xwe bigirtaya.

Hewil da xwe, lêva xwe gez kir (dilê wî pir êşiya) û vegeriya ser rêya xwe.

Jinikê hilmeke din jî ji cixareya xwe kişand û berda. Serê xwe dîsa li ser kêlekê danî ser çongan û di pey wî re niherî.

Zilamek... Ziravik... Kubar... Vê saeta ku herkes di xeweke kûr de ye, xwe daye bin baskên şevê. Bi tena serê xwe...

Hê nû li xwe fitilîbû û du sê gavan bi dûr ketibû.

"Tu do jî li vira bûyî."

Dengê wê... Misoger giriyaye. Te digot qey dengê wê ji girî ketibû û ji ber wê, gava ku dipeyivî xirtexirt ji qirika wê dihat. Bi wî re dipeyivî.

Zilam sekinî. Nepeyivî.

Ma do ew li vira bû, an ya ku dipirse dixwaze bibêje ku "Do em herdu jî li vira bûn."

Lê vegeriya. Bi bişirandineke keribî... Bi bersiveke derewîn...

"Erê. Şev xweş e."

Keçikê bi destê xwe cih nîşanî wî da.

"Ma tu rûnanî?"

Zilêm xwe da tengala wê û rûnişt. Ji xwe, bi dilê wî bû. Keçikê dîsa bala xwe da deryayê û ma.

Wî bala xwe da keçikê. Bi dû re, çixareya destê xwe avêt û beyî xwe yeka din vêxist. Vê carê, êgir da rûyê wî. Serê xwe ji ser êgir bi kêlekê de xwar kir û xwe ber bi êgir ve bir.

Porê wî dirêj... Mîna deryayê pêl bi pêl... Rûyê wî spî û fireh... Zilamekî bêsimbêl... Bi temenê xwe, bîst û pênc, sîh...

Keçikê ji nişka ve û dîsa bi eynî rehetî û bêhnfirehiya bîstika din, got:

"Tu li van deveran belasebeb digerî."

Û galegala xwe domand:

"Kes nayê."

Ev çi dibêje? Kî digere? Li çi? Ma ez digerim, an ew?

Qey bi xwe re dipeyive...

Got;"Te ev ji ku derxist?" û lê zêde kir:

"Ez ne li bende kesî me."

Derew...

Keçik ji xwe ewle ye. Mîna ku wî baş nas dike... Belkî jî xwe baş nas dike.

"Tu li çi digerî hingê?"

(Ev mijarin ecêb in. Di çîrokên fantastîk de, tişt miştin weha hene. Diyalogên bi vî rengî... Peyivên ku herkes nikare bike...)

"Ez li tiştekî nagerim. Min tiştek wenda nekiriye."

Keçikê serê xwe ji ser çongên xwe ranekir. Lê dîsa jî bersiva wî bi heman bêhnfirehiyê dayê. Mirov digot qey dilê wê li peyvê tune bû. Acizî.

"Mirov tiştek wenda nekiribe jî li tiştinan digere. Tim û daîm tiştin kêm hene."

Sekinî. Dîsa bi eynî awayî. Dengê wê behsa çi bikiraya jî nediguherî. Vî awayê dengê wê û peyivên wê şikil dida rûyê wê yê ku ji tariyê baş nedixuya. Her ku tiştek bigotaya jî rûyê wê xweşiktir dibû.

Zilêm dixwest hema biçûya li hember wê bisekiniyaya û mîna wê serê xwe li ser çongan xwar bikiraya û ji xwe re li bedewiya wê, li çavên wê biniheriyaya û heta ku jê têr bibûya, temaşe bikiraya...

Vê carê, zilam peyivî.

"Carinan ez jî li vêya difikirim. Lê ez nikarim tu navan li tiştekî bikim."

Keçik îcar bişirî. Qey dizanîbû ku wî ê weha bigotaya.

Dîsa jî ber dilê wî xweş kir.

"Dibe."

Bîstikekê serê xwe rakir û bi baldarî li zilêm niherî. Bi dû re, dîsa bala xwe da cîhê berê û got:

"Tu ne ji vira yî?"

Rast e. Ji ku pê derxist? Qey ew ji vira ye?

"Ez ne ji tu deveran im."

(Ev ne derew e. Warê min nîn e. Welatê min nîn e. Ez navê xwe nizanim.)

Keçikê lê niherî. Xwest têbigihîştaya. Na! Têdigihîşt.

(Rûyê min dixwîne. Çi gava ku hinan mîna vêya li min niheriye, ez li ber xwe ketime.)

Jineke bedew... Rûyê wê dike çîrokeke bikerib vebêje.

Keçik dike bigirî. Zilam dike dîn bibe.

Dilê wî dikeve wê.

Derdekî din...

Gelo aniha gava jê re bibêje, "were bibe hezkiriya min", ew ê bixeyide?

Keçikê destê xwe dirêj kir û bi destê wî girt.

Gava peyiv ji nav lêvên wê yên ricifokî derdiketin, li pey hev dikuliyan.

"Ez dixwazim îşev di hembêza te de rakevim."

Sekinî. Ew ê vê carê teqez bigirî. Destê wî di nava destê xwe de eciqand. (Te digot qey keçik bi wan destê xwe yên nerm û sincirî, sînga wî mist dida.) Serê wî gêjtir kir.

Bi dû re, ji nişka ve destê xwe kişand. Destê zilêm di valahiyê de ma. Dilê wî êşiya. Keçikê serê xwe bera ber xwe da.

"Bibihure."

Çavên wê li hemanan in. Çima nagirî?

"Min nepirsî, bê ka tu dixwazî, an na."

Ba... Zilam ricifî. Belkî jî ne ji ber bê be...

Vê carê, wî bi destê wê girt. Keçikê destê xwe nekişand, lê serê xwe jî ranekir.

Destên hevdu guvaştin. Zilêm destê xwe kişand û hêdîka danî ser milê wê û ew ber bi xwe ve kişand, serê wê xist hembêza xwe. Pişta wê mist da. Rehetî...

Dû re, keçikê serê xwe rakir. Hevdu himbêz kirin.

Lêv dan ser hevdu û ji ser hişê xwe ve çûn. Di ber re hevdu tazî dikirin.

Germehiya bedenan... Nermahiya laşan.

Hevdu bi destan nas dikirin.

Pişt... Kêlek... Kulêmek... Çîp...

Lêv li ser lêvan.. Dixan bi ser seran.. Li ser sîngê...

Herdu bedenên sincirî bûn yek.

Tev li hev bûn û man...

Roja din...

Serê sibehê...

Meytê zilamekî di torên masîgiran de alîqî.

Zilamekî esmer î zirav... Porê wî jî mîna bejina wî dirêj... Mîna deryayê, pêl bi pêl... Rûyê wî fireh û spîboz... Bextreşekî bêsimbêl...

Bi temenê xwe bîst û pênc, sîhsalî...

Li ser lêvên wî bêhnfirehiyek û bişirandineke keribî...

50-Sal Jiyan: Ciwan Haco Sipas Bo Te!

Besam Mistefa
Hewlêr-26-8-2007

Ciwan Haco....niha ji nav anjî mirovekî mezintir e: di nav ristên hestyaran de gerokekî nazik û dilnerm e. Di nav xewn û hêviyên gencên kurdan de hêvîgeşker e. Di sibehên di pêş de yê şehîdan, çirisînek e. Di asîmanê welatekî birîndar û keserkûr de, stêrkek e.

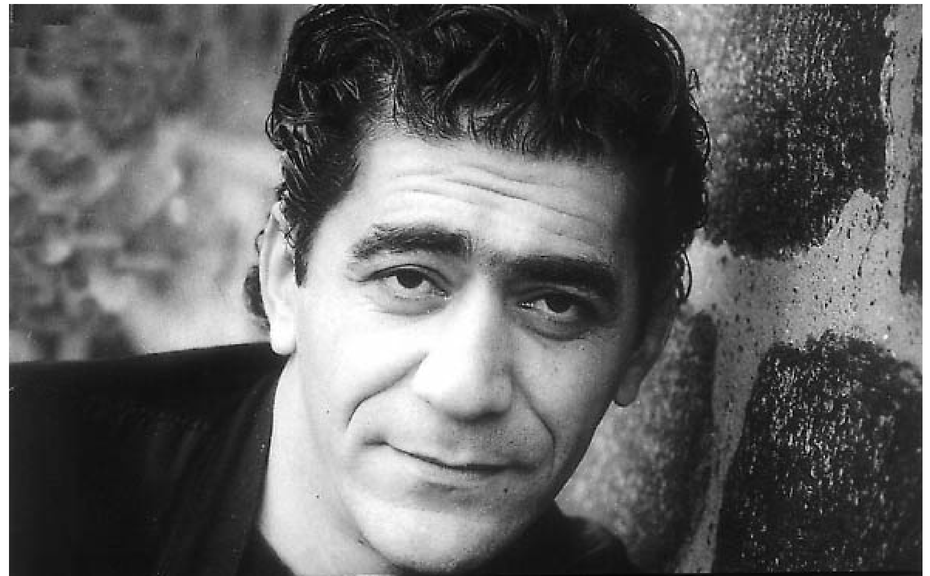
Ew li kû dibe bila bibe, dengê wî bi me re ye. Parçeyek ji can û giyanê me ye. Li her derî zenga zenga zengilê dengê wî deng vedide: li Helebçeya şehîd, li Qamişloka serhildanê, li Amed, Hewlêra paytext, Batman, di nav guliyên Zîlan û Zekiyeyan de ye.

Ciwan îro nîvsedsalê ji jiyana xwe diqedîne.

wê wateyê ku Ciwan dîrok û rabirdûya xwe ya ku bi kasêta Amîne Amîne destpêkir, jibîrkiriye. Tenê ew bala xwe aniha bêtir dide tiwêjeya gencan.

"Dema carekê Ciwan hatibû serdana bajarê xwe Tirbespiyê-xortekî behsa wî kir û got ku: komek ji helbestvan û rewşenbîr û nivîskaran çûne serdana wî, ez jî-xort dibêje-bi bavê xwe re çûm. Paş silav û bixêrhatin kirinê, cemaatê gazin ji Ciwan kirin ser şêwaza wî ya nû ya stran û muzîkê. Hingî Ciwan berê xwe bi min de kir, destê xwe berbi min ve dirêjkir û ji wan re got: Ez ji vî xortî re distirêm ne ji we re!". Belê, Ciwan Haco dizane çi dike. Di "dînîtiya" wî de aqilmendiyeke kûr ya derûnî heye.

Lê, Ciwan dike û nake, girî ji çavên me dûr naxîne, bi ser da jî, ew bi xwe jî kasêt bi kasêt bi çavên xwe nikare û hema hema

Parsal, li Hewlêrê cara yekem bû ku min Ciwan-di konsêrtê de- ji nêzîkayî ve dît. Lê peywendiya min bi dengê wî re vedigere berî 10-15 salan. Di malbatê bi giştî de, û di gund de-Cumaayê(niha taxeke girêdayî bajarê Qamişloyê ye) hezkirinek taybet ji Ciwan re heye. Bi dengê xwe, yek ji malê ye: weke gellek malên kurd yên din.

Tiştê ku bala min kişand, dema dîtina min jê re, sadeyiya wî bû: Ciwan nefisbiçûk, dilkovan, weke xwe ye! Helbet, ev sadeyiya wî ji zanîneka kûr tê, ne ji valahiyekê weke ku hinek kes hizr dikin!

Ciwan Haco, li ser asta cîhanî ya muzîk û hunerê, di dema niha de weke nûner anjî balyozê strana Kurdî ya nûjen tê hejmartinê.

Me got muzîka nûjen. Lê qet ev nayê

firmêskên wî dibarin: xerîbî hîn berdewam e. Şehîd pir dibin. Welat bi sê cihan birîndar e. Kurd di nav pêlên êş û keseran de jiyanê dibine serî. Kurd neviyên êş û janê ne!

Qamişlo di nav agirê kînê de, sînordar e!

Amed..şehîdan bi tava rojê re dihejmêre!

Mihabad...li ser çar çirayên vemirandî radize!

Lê, dengê wî her bi me re ye
Hêviyê geş dike
Xewnê av dide
Û va....
Zenga zenga zengilê min
Vaye dîsa deng veda
Dengê doza welatê min
Dinya girt û berneda...dinya girt û berneda.

agiri

Rojnameya panzdehrojî ya siyasî, çandî û giştî
Partiya Demokrat ya Kurdistana Îranê diweşîne

http://www.kurdistanmedia.com/kurmanci/index.php
Navenda bingehîn ya xebata Agirî li Kurdistanê ye.
Navnîşana derveyî welat: AFK B.P. 102- 75623 Paris CEDEX 13 –FRANCE

E - Mail:
agiri2003@hotmail.com
agiri2003@googlemail.com

Berga 2 Ya Albuma Şehîdan Derket

Hejmar yan berga 2 ya pirtûka **Albuma Şehîdan**(2) çap û belav bû. Pirtûk ji aliyê beşa Şehîdan a Komsîyona Civakî ya PDK Îranê hatiye berhevkirin. Piştî destpêka pirtûkê, kurtiyek ji jiyana her sê şehîdên rêber ên PDK Îranê, **Pêşewa Qazî Mihemed**, **Dr. Ebdulrehman Qasimlo** û **Dr. Sadiq Şerefkendî** hatiye nivîsandin.

Di pirtûka Albuma Şehîdan ya 2 de, wêne û pênaseyeke kurt ji şehîdên rêya azadiyê ên Komeîte Şaristanên: **Pîranşer**, **Nexede**, **Şino**, **Urmiye**, **Selmas** û **Xweyê** hatiye cihkirin.

Şehîdên Kurdan pênase û sembola mana niştîman û neteweya Kurd in. **Desteya Weşana Agirî** bona vê ked û xebata Komsîyona Civakî a PDK Îranê spas û pêzanînên xwe yênbêdawî pêşkêşî xebatkarên ku ev pirtûke berhev kirine, dike û ji wan re hêviya serkevtinê dixwaze.

Serok Komarê Amerîkayê Bi Tundî Hişyarî Da Rayedarên Rejîma Îranê

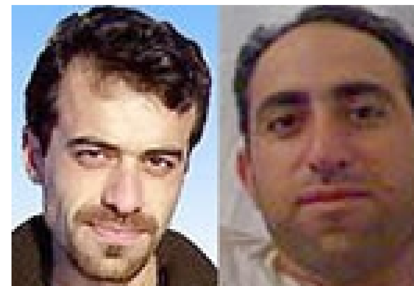
Corc Bûş, Serok Komarê Amerîkayê, di çend rojên borî de di axavtinekê de bi tundî hişyarî da Îranê û got ku Komara Îslamî a Îranê heyamek e yê bûye çavkaniya alozî û kirîzan di herêmê de.

Wî di gotinên xwe de îşare bi alîkariyên rejîma Komara Îslamî tevî Hizbulaha Lubnanê û pêkanîna kirîzan di dewleta demokratîk a Lubnanê de, şandina çekan ji bo Talebanan li Efxanistanê, pêkanîna aloziyan li Îraqê, hewl ji bo bidestveanîna çekên Etomî û gefxwarin ji tenahiya cîhanê bi giştî û bi taybetî herêma Rojhilata Navîn.

Hêjayî gotinê ye ku Bûş careke din girtin û îşkencekirina pisporên Amerîkayî ku bo seredanekê çûbûn Îranê, şermezar kir û bi karekî hovane hesiband.

Amerîkayê ji Îranê xwestiye ku bi lezgînî dawiyê bi kiryarên xwe ên şandina çek û sîlahan bo Îraqê û her wiha perwerdekirin û piştgirî ji hêz û girûpên radîkal û terorîstî bîne.

Rewşa 2 Rojnamevanên Kurd Ên Girtî Li Îranê Gellek Dijwar E

2 rojanmevanên Kurd, **Ednan Hesenpûr** û **Hîwa Botîmar** ku ji aliyê dadgeha Îranê ve bi cezayê îdamê hatine mehkûmkirin, zêdetirî 45 rojan dibe ku gireva birçîbûnê lidarxistine û niha tendurustiya wan gellek dijwar û xirab e.

Ev 2 rojnamevanên Kurd ku 6 mehan berî niha hatine binçavkirin, ji ber rewşa nebaş ya wan di girtîgeha bajarê Sine de, dest dane gireva birçîbûnê. Wan daxwaz kiriye ku wan ji girtîxaneya giştî re bişîin û rê bidin ew bi parêzerên xwe re hevdîtinan pêk bînin.

Heta niha hemû daxwazên van 2 rojenamevanên Kurd bê bersiv mayne.

Malbatên rojnamevanên girtî ên Kurd di nameyekê de ji wan xwestine ku dawiyê bi gireva xwe ya birçîbûnê bînin. Malbatên girtiyan di nameya xwe de tekez kirine, ji ber ku berpirsiyarên rejîma Îslamî a Îranê tu pûte û girîngiyekê ji jiyana mirovan re nadin û bêedaletiya rejîmê di dayîna biryara îdama 2 rojanemevanên Kurd de bi eşkere derket holê û her wiha heta niha gellek kesan ji ber gireva birçîbûnê di girtîxaneyên rejîmê de jiyana xwe ji dest dane, em ji we daxwaz dikin ku bi lezî dawî bi gireva xwe ya birçîbûnê bînin.

Di dawiya nameyê de ji civat û komeleyên navneteweyî û parêzvanên mafê mirovan hatiye xwestin ku li hember vê bêdadiya rejîma Îslamî a Îranê bêdeng nesekinin û ji bo rizgarkirina Ednan û Hîwa xebat û têkoşînê bimeşînin.

Cixerekêşan Egera Tûşbûn Bi Korbûna Mirovan Zêde Dike

Lêkolînvanên Ustralyayî dan zanîn ku hegerên tûşbûn bi lawazbûna dîtina çavan ku piştî pîrbûna mirovan tê xuyakirin, di nava wan kesên ku cixaran dikêşin çar qatî zêdetirî wan kesan e ku cixaran nakişînin.

Ev vekolîne bi serokatiya Cinîfêr Tan, li zanîngeha Sîdnî li ser 2454 kes ji Ustraliyên ku temenê wan aliyê kêm 49 salî bû, di heyamê 10 salan de hatiye ceribandin û encamên wê jî di rapora doreyî a nojdarên çavan de hate belavkirin. Di vê raporê de gellek bi hûrî îşare bi vê çendê hatiye kirin ku kesên cixarekêş li berhevdan tevî wan kesên ku tu caran cixarê nakişînin, çar hember zêdetir tûşî vê nexweşiyê dibin.

Lê dema ku tûş jî dibin, sê qat tundtir û aloztir ji wan kesan dibin ku cixarê nakişînin.

Hêjayî gotinê ye ku lawazbûna torên herçiqas nabe hegera korbûna mirov bi tevahî, lê kesên tûşbûyî bi vê nesaxiyê êdî nikare bixwîne û binivîsîne û heta tirombêlê jî bajo û nemaze tûşbûn nikare kesên hember xwe jî bi başî nas bike.